
Politie

Het is uiteraard zo dat de politie-actualiteit overheerst wordt door initiatieven i.v.m. de reorganisatie van de politie, met name het 'Octopus-akkoord'. Ook in marge van deze hoofdbekommerenis werden initiatieven zichtbaar.

DE WET BETREFFENDE DE CRIMINELE ORGANISATIES

De wetgever heeft door de in het *Staatsblad* van 26 februari 1999 verschenen Wet van 10 januari 1999 willen reageren tegen het steeds meer voorkomende verschijnsel van de criminele organisaties.

Onder criminele organisatie wordt volgens de Belgische wet thans iedere gestructureerde organisatie van meer dan twee personen verstaan, die duurt in de tijd, met als doel het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven die strafbaar zijn met een gevangenisstraf van drie jaar of meer, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen, waarbij wordt gebruik gemaakt van intimidatie, bedreiging, geweld, corruptie, of waarbij commerciële of ander structuren worden aangewend om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken.

DE KONING BEPAALT VOORTAAN DE POLITIEZONES

Ingevolge het nu reeds van kracht zijnde artikel 9 van de Wet van 7 december 1998 op de politiehervorming is het voortaan de Koning die bij koninklijk besluit het grondgebied van de provincies en van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad verdeelt in politiezones.

Het op voordracht van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie in Ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt genomen na advies van de betrokken burgemeesters, die hun gemeenteraad raadplegen, van de procureur-generaal en van de gouverneur.

De grenzen van de gerechtelijke arrondissementen worden gerespecteerd, behoudens wat de

gemeenten betreft die ressorteren onder meerdere gerechtelijke arrondissementen.

PENSIONERING VAN DE PERSONEELSLEDEN VAN DE GERECHTELIJKE POLITIE

Ingevolge artikel 245 van de Wet op de politiehervorming worden gerechtelijke officieren en agenten ambtshalve gepensioneerd op de eerste dag van de maand die volgt op de datum dat ze de volle leeftijd van zestig jaar bereiken of hebben bereikt.

Zij moeten wel ten minste vijftientig jaar aanneembare diensten tellen.

POLITIE EN STAKINGSRECHT

Het Koninklijk Besluit van 23 december verschenen in het *Staatsblad* van 5 januari 1999 reglementeert het stakingsrecht van de politiediensten.

Volgens artikel 126 van de Wet van 7 december 1998 op de politiehervorming is de uitoefening van het stakingsrecht door personeelsleden van de politiediensten afhankelijk van twee voorwaarden:

- 1° de voorafgaande aanzegging van de staking door een erkende syndicale organisatie;
- 2° de voorafgaande bespreking met de bevoegde overheid van de kwestie naar aanleiding waarvan de staking wordt overwogen in het onderhandelingscomité van de politiediensten.

Het onderhandelingscomité voor de politiediensten dat gezamenlijk wordt voorgezeten door de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie is samengesteld uit enerzijds de afvaardiging van de overheid en anderzijds die van iedere representatieve vakorganisatie die momenteel zitting heeft in het comité.

Na ontvangst van de stakingsaanzegging komt het onderhandelingscomité samen. De besprekingen moeten een einde nemen ten laatste achtenveertig uren voor het vervallen van de stakingsaanzegging, termijn die gebeurlijk in onderlinge afspraak kan verlengd worden. Van de onderhandelingen wordt een protocol opgesteld en de staking kan slechts aanvangen ten vroegste 48 uur na de ondertekening van het protocol.

Zowel de personeelsleden die aan de staking deelnemen als zij die niet deelnemen maar hun

arbeidsplaats niet kunnen vervoegen ontvangen voor de duur van de werkonderbrekingen geen bezoldiging.

De Minister van Binnenlandse Zaken kan, na overleg met de Minister van Justitie, de politieambtenaren bevelen het werk voort te zetten of te hervatten gedurende de periode en voor de opdrachten waarvoor hun inzet noodzakelijk is.

De burgemeester heeft dezelfde bevoegdheid ten aanzien van de politieambtenaren van de gemeentepolitie.

De politieambtenaar die geen gevolg geeft aan het bedoelde bevel wordt gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot een maand en met een geldboete van 100 tot 10.000 frank of met een van die straffen alleen.

Artikel 126 van de Wet op de politiehervorming bepaalt dat de Minister van Justitie de opdrachten kan vastleggen die in geval van staking moeten worden uitgevoerd of hervat.

Dit is thans voor de gerechtelijke politie bij de parketten gebeurd door het Ministerieel Besluit van 23 februari 1999 verschenen in het *Staatsblad* van 24 februari 1999.

Het gaat over de volgende opdrachten:

- de operaties die, bij het indienen van de stakingsaanzegging, aan de gang zijn of die gepland zijn;
- de dringende opdrachten en tussenkomsten inzake gerechtelijke en politionele internationale samenwerking;
- de bevelen tot medebrenging en de bevelen tot aanhouding;
- de vorderingen van de gerechtelijke autoriteiten die, omwille van de ernstige en dringende omstandigheden die erin zijn geformuleerd, onmiddellijk dienen te worden uitgevoerd;
- de ambtsplichten ingeval van ontdekking van een misdrijf op heterdaad of daarmee gelijkgesteld misdrijf;
- de maatregelen vereist voor het eerbiedigen van de termijnen en modaliteiten voorzien bij de wet betreffende voorlopige hechtenis;
- de dringende seiningen en ontseiningen, in het bijzonder inzake verdwijningen;
- de maatregelen voorzien in geval van politiealarm;
- het beheer van de staking door het aanknopen van contacten, onderhandeling en overleg met de syndicale organisaties;
- het oproepen van personeelsleden;
- de encadrering van de aanwezige personeelsleden.

Verder wordt een minimale personeelsbezetting voorzien op het commissariaat-generaal en in de arrondissementele brigades.

De bevelen in verband met voornoemde opdrachten gebeuren bij nominatieve aanwijzing van de personeelsleden en gaan uit van de commissaris-generaal of zijn plaatsvervanger.

BESCHIKBAARHEID VAN DE POLITIEDIENSTEN

Wanneer een politieambtenaar meer dan tien dagen van zijn werk onregelmatig afwezig is dan wordt hij door zijn korpschef met een aangetekende brief in kennis gesteld van de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 december 1998 verschenen in het *Staatsblad* van 5 januari 1999 dat de beschikbaarheid van de politiediensten regelt en van de datum vanaf dewelke de termijn van tien dagen berekend wordt.

Eens de tien dagen verlopen wordt de bevoegde overheid door de korpschef ingelicht.

Ook de betrokkene krijgt hiervan per aangetekende brief kennis met verzoek zijn argumenten kenbaar te maken aan de korpschef uiterlijk tien dagen na de kennisgeving. Deze laatste verstrekt een gemotiveerd advies aan de bevoegde overheid.

Wanneer de bevoegde overheid tot het besluit komt dat de afwezigheid inderdaad onregelmatig is, ontslaat zij ambtshalve de betrokkene uit zijn ambt.

Zeker te signaliseren is de door de auteurs G. BOURDOUX, E. DE RAEDT, E. LYBAERT en DE MESMAEKER geactualiseerde uitgaven van de *Wet op het Politieambt*, die als een mijlpaal kan beschouwd worden in de evolutie van de politiediensten in België. Dit boek geeft een duidelijk inzicht in de krachtlijnen van de Wet van 15 augustus 1992 (Brussel, Politeia N.V., 1997).

Dit verslagboek bundelt de teksten over *De organisatie van de recherche-activiteiten van de politie*. Diverse aspecten van de opsporingsactiviteiten worden onder de loupe genomen zoals de relatie tussen, de recherchepolitie en het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter, de interne controle op het recherchewerk, de werkverdeling, de opsporingsmethode in Nederland (Leuven, Centrum voor Politiestudie vzw, 1998).

Te vermelden is het boek *De civielrechtelijke aansprakelijkheid van politie en rijkswacht* van de hand van D. VERSTRAETEN m.m.v. R. SMITS. In kort bestek worden de diverse aansprakelijkheids-

aspecten van het optreden van politie en rijks-wacht besproken o.a. de regeling van de aansprakelijkheid sinds de Wet op het Politieambt (Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen België, 1997).

Interpolitiezones worden als politiezones cruciaal voor de politieorganisatie van de toekomst. De Algemene Politie-eindienst heeft een aantal gegevens in verband met dit onderwerp in kaart gebracht. Per provincie is een kleurenkaart opgenomen met de exacte gegevens van de gemeenten, gerechtelijke arrondissementen en rijkswachtdistricten en de afbakening van de interpolitiezones. Ook de stand van zaken rond de veiligheidshartjes worden gepresenteerd (O. ANCIAUX, K. MUYLLE en C. DIEKENS, Brussel, Kluwer Editorial, 1998).

Ook de uitgevers van het *Handboek politiediensten* brachten twee 'orde van de dag'-uitgaves. Het boek *Octopus – de politiehervorming* bevat een aantal zeer interessante bijdragen, geschreven door specialisten in deze materie (*Octopus – de politiehervorming*, Kluwer Editorial, 1999). Het boek *Europol*, van de hand van P. ZANDERS, brengt een zeer gedetailleerd Europol-beschrijving (raamkader, werking, bevoegdheden, ...) (zie: P. ZANDERS, *Europol*, Kluwer Editorial, 1999).

Actueel is het boek van E. DE SOIR, *Traumatische stress en politie*. Het is de bedoeling het politiepersoneel informatie te verschaffen hoe het bij zichzelf of bij de collega's traumatische stress kan leren herkennen. Belangrijk is dat deze publicatie een concrete boodschap voor crisispsychologische interventie geeft, geformuleerd aan het adres van collega's, chefs en gezinsleden van de getroffen (Antwerpen, Maklu Uitgevers, 1997).

Wat de Nederlandse politieliteratuur aangaat vermelden we het boek van E. VAN DE TORRE, E. MULLER, U. ROSENTHAL en R. IN 'T VELD, *Beroepsprofielen van politieagenten*. Deze beroepsprofielen maken het mogelijk om de kwaliteit van het alledaagse politiewerk te verbeteren en om het onderwijs aan politieagenten af te stemmen op de hedendaagse samenleving (Deventer, Gouda Quint via Kluwer Juridische Uitgevers, 1998).

Arrestatieteams onder loep van J. FORTUIN, M. GRUISEN en C. WINNUSSI is een studie naar de taakstelling, organisatie, politiek-bestuurlijke inbedding, sturing en verdeling van de arrestatieteams in Nederland. Aan de hand van een juridische analyse van wet- en regelgeving hebben de auteurs de formeel-juridische kant beschreven. Daarnaast is met behulp van interne bronnen en

het houden van interviews de operationele zijde in kaart gebracht (Deventer, Gouda Quint via Kluwer Juridische Uitgevers, 1998).

Ten slotte verscheen in het Verenigd Koninkrijk het boek *Zero tolerance policing* van de hand van R. HOPKINS BURKE. Gebaseerd op een combinatie van praktijkervaring en wetenschappelijk onderzoek worden de voor- en nadelen van deze vorm van politiebeleid besproken. Onderwerpen zoals bestaande initiatieven in het Verenigd Koninkrijk en in de US, probleemgeoriënteerd politieoptreden, reacties van de bevolking en de implicaties in verband met de burgerlijke vrijheden komen aan bod (Leicester, Perpetuity Press, 1998).

CH. NUYTS en W. BRUGGEMAN

Recht en geestelijke gezondheidszorg

Behandelen, begeleiden, spreken met delinquenten

Enkele bemerkingen vanuit de Psychosociale Dienst, Directoraat-generaal Strafinrichtingen, Ministerie van Justitie

1. PROBLEEMSTELLING

In de psychosociale welzijnssector, in de sector van de psychiatrie en psychotherapie, wordt vaak over 'behandelen' gesproken. Hier wordt meestal mee bedoeld: omgaan met mensen in een veranderingsperspectief, in een perspectief van 'verbeteren', vanuit een bepaald kader.

De verandering, de verbetering, welke hiermee bedoeld wordt, is vaak 'radicaal' 'ten gronde'.

Een vraag wordt beantwoord.

Een oplossing wordt gezocht voor een probleem.

Een 'zieke' wordt 'behandeld' en geneest. De vraag mag evenwel gesteld worden of deze verwachting wel altijd aan een realiteit beantwoordt.

Ons standpunt is het volgende: aan het concept, aan de activiteit van 'behandelen' zijn er heel wat meer dubbelzinnigheden, meerzinnigheden, paradoxen verbonden dan dat men ervan bewust is bij het dagelijks gebruik van dit woord.

Er zijn beperkingen, grenzen, maar ook mogelijkheden.

In wat nu volgt is een 'problematiseren' van het concept, van de activiteit van 'behandelen' om te komen tot een meer inhoudelijke omschrijving.